

Finansutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av bilagorna till lagen om punktskatt på flytande bränslen och till lagen om punktskatt på elström och vissa bränslen

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av bilagorna till lagen om punktskatt på flytande bränslen och till lagen om punktskatt på elström och vissa bränslen (RP 136/2016 rd): Ärendet har remitterats till finansutskottet för betänkande.

Motioner

I samband med propositionen har utskottet behandlat

- lagmotion LM 74/2016 rd Touko Aalto gröna m.fl. med förslag till lagar om ändring av bilagan till lagen om punktskatt på flytande bränslen och bilagan till lagen om punktskatt på elström och vissa bränslen
- lagmotion LM 84/2016 rd Touko Aalto gröna m.fl. med förslag till lag om ändring av bilagan till lagen om punktskatt på elström och vissa bränslen.

Beredning i delegation

Ärendet har beretts i finansutskottets skattedelegation.

Sakkunniga

Skattedelegationen har hört

- lagstiftningsråd Leo Parkkonen, finansministeriet
- chefsingenjör Jukka Saarinen, arbets- och näringsministeriet
- energiingenjör Antti Saastamoinen, Tullen
- expert Kati Ruohomäki, Finlands näringsliv rf
- expert Antti Kohopää, Finsk Energiindustri rf
- expert på energi och utsläppshandel Tuomas Tikka, Skogsindustrin rf.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- kommunikationsministeriet
- miljöministeriet
- Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK

Betänkande FiUB 20/2016 rd

- Finlands Fastighetsförbund rf
- Finlands naturskyddsförbund rf
- Finlands Egnahemsförbund rf
- Teknologindustri rf
- Öljy- ja biopolttoaineita ry.

PROPOSITIONEN OCH MOTIONERNA

Regeringens proposition

I propositionen föreslås det att lagen om punktskatt på flytande bränslen och lagen om punktskatt på elström och vissa bränslen ändras.

Skattetabellen i bilagan till lagen om punktskatt på flytande bränslen ändras så att både energi- och koldioxidandelen av skatten på drivmedel, såsom motorbensin, dieselolja och ersättande biobränslen, höjs. Det värde per ton koldioxid som är beräkningsgrund för koldioxidskatten på drivmedel höjs från 58 till 62 euro, och energiinnehållsskatten höjs på nästan motsvarande sätt. Skatten på motorbensin höjs med sammanlagt 2,12 cent per liter och skatten på dieselolja med 2,41 cent per liter. Skattenivån för motorbensin och ersättande biobränslen stiger med i genomsnitt tre procent och skattenivån för dieselolja och ersättande biobränslen med i genomsnitt fem procent.

Dessutom ändras skattetabellen i bilagan till lagen om punktskatt på flytande bränslen och skatttabellerna 1 och 2 i bilagan till lagen om punktskatt på elström och vissa bränslen, så att både energi- och koldioxidandelen av skatten på bränslen för uppvärmning, kraftverk och arbetsmaskiner höjs. Av höjningen kommer ungefär tre fjärdedelar att inriktas på koldioxidskatten och en fjärdedel på energiinnehållsskatten. Detta innebär att värdet per ton koldioxid som är beräkningsgrund för koldioxidskatten på lätt och tung brännolja, stenkol och naturgas höjs från nuvarande 54 euro till 58 euro. Då är höjningen av värdet per ton koldioxid i fråga om uppvärmningsbränslen samma fyra euro per ton koldioxid som i fråga om drivmedel. Dessutom höjs energiinnehållsskatten på bränslen för uppvärmning, kraftverk och arbetsmaskiner med 0,4 euro per megawattimme. Höjningen av koldioxidskatten och energiinnehållsskatten innebär en höjning av skattenivån på cirka sju procent. Fast och gasformig biomassa är fortsättningsvis skattefria, och det föreslås heller inga ändringar i beskattningen av bräntorv.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2017 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagarna avses träda i kraft vid ingången av 2017.

Motionerna

I lagmotion LM 74/2016 rd föreslås ändringar i bilagorna till lagen om punktskatt på flytande bränslen och till lagen om punktskatt på elström och vissa bränslen enligt bilagan i motionen.

Betänkande FiUB 20/2016 rd

I lagmotion LM 84/2016 rd föreslås ändring av bilagan till lagen om punktskatt på elström och vissa bränslen enligt bilagan i motionen.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Sammantaget anser utskottet att propositionen behövs och fyller sitt syfte. Utskottet tillstyrker lagförslagen utan ändringar.

Energibeskattningen har utöver de fiskala målen också energi-, miljö- och näringspolitiska mål. De föreslagna skattehöjningarna påverkar därför olika mål och aktörer på varierande sätt. Skatteförhöjningen och en ökad miljöstyrning effektiviserar de miljö- och energipolitiska målen men ökar också de direkta och indirekta kostnaderna för medborgarna och företagen. Kostnaderna för näringsverksamheten minskas genom sänkning och återbäring av skatt på olika sätt, även om dessa lättnader försvagar miljöstyrningen och kostnadseffektiviteten när det gäller att reducera utsläppen. I strukturen för energibeskattningen och betoningen av de föreslagna höjningarna beaktas till lika delar förutom de fiskala målen också samhällsmålen.

Motionen

Utskottet föreslår att lagmotionerna LM 74/2016 rd och LM 84/2016 rd förkastas.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Finansutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslag 1 och 2 i proposition RP 136/2016 rd utan ändringar.

Riksdagen förkastar lagförslagen i lagmotionerna LM 74/2016 rd och 84/2016 rd.

Helsingfors 15.11.2016

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Timo Kalli cent
vice ordförande Ville Vähämäki saf
medlem Touko Aalto gröna
medlem Timo Heinonen saml (delvis)
medlem Kauko Juhantalo cent (delvis)
medlem Toimi Kankaanniemi saf
medlem Krista Kiuru sd
medlem Esko Kiviranta cent
medlem Mika Lintilä cent
medlem Outi Mäkelä saml

Betänkande FiUB 20/2016 rd

medlem Antti Rantakangas cent
medlem Markku Rossi cent
medlem Sami Savio saf
medlem Maria Tolppanen sd
medlem Kari Uotila vänst
medlem Pia Viitanen sd
ersättare Olavi Ala-Nissilä cent (delvis)
ersättare Markku Eestilä saml (delvis)
ersättare Timo Harakka sd
ersättare Lasse Hautala cent (delvis)
ersättare Pauli Kiuru saml (delvis)
ersättare Jari Ronkainen saf (delvis).

Sekreterare var

utskottsråd Ilkka Lahti.

Betänkande FiUB 20/2016 rd
Reservation 1 /sd, vänst

RESERVATION 1 /sd, vänst

Motivering

Den föreslagna höjningen av punktskatten på flytande bränslen är främst fiskalt motiverad och det har i själva verket inte uppställts några energi-, miljö- och näringspolitiska mål för den. Styr-effekterna har inte bedömts, och inte heller konsekvenserna för företagsverksamheten, hushållen och inkomstfördelningen.

Skatteförhöjningarnas miljöstyrande effekt blir bristfällig om regeringen slopar energiunderstöden. Ombyggnad av energisystemen i småhus bör stödjas som ett led i att minska koldioxidutsläppen i boendet. Boendekostnaderna slukar en betydande mängd av hushållens disponibla inkomster.

I Finland är de boenderelaterade konsumtionsutgifterna och klimateffekterna större än i EU-länderna i genomsnitt, och merparten av utsläppen förorsakas av uppvärmning av bostäder.

Förslag

Vi föreslår

att riksdagen godkänner två uttalanden. (*Reservationens förslag till uttalanden*)

Reservationens förslag till uttalanden

- 1. Riksdagen förutsätter att regeringen följer skattehöjningarnas inverkan på ökningen av boendekostnaderna och på inkomstfördelningen och vidtar åtgärder vid behov.*
- 2. Riksdagen förutsätter att energiunderstödet ses över och tilldelas en tillräcklig fullmakt inom ramen för reparationsfinansieringen. Ett välfungerande energiunderstöd kan främja energieffektiviteten i småhus och därmed i boendet samt minska utsläppen av växthusgas.*

Helsingfors 15.11.2016

Timo Harakka /sd
Kari Uotila /vänst
Pia Viitanen /sd
Krista Kiuru /sd
Maria Tolppanen /sd

Betänkande FiUB 20/2016 rd
Reservation 2 /gröna

RESERVATION 2 /gröna

Motivering

För att bekämpa klimatförändringen och i synnerhet för att genomföra Parisavtalet måste alla metoder för att minska koldioxidutsläppen tas i bruk. Att gallra i skattestöd för fossila bränslen är en väsentlig del av detta. Bland annat diesel, lätt brännolja och torv får betydande skattestöd. Att reducera dem skulle stödja uppnåendet av klimatmålen och dessutom förbättra statsfinanserna.

Dieselbränsle beskattas lindrigare än motorbensin. Där ingår ett skattestöd på totalt cirka 767 miljoner euro. I fråga om persontrafiken skärs skattestödet bort med hjälp av drivkraftsskatten, som ingår i fordonsbeskattningen.

Diesel används inte bara i tung godstrafik och kollektivtrafik utan också i personbilstrafik. Det minskade skattestödet för diesel kompenseras för personbilstrafiken genom sänkt drivkraftsskatt, vilket de gröna har lämnat en lagmotion om.

Beskattningen av flytande bränsle består av energiinnehållsskatt, koldioxidskatt och försörjningsberedskapsavgift. Skattestödet för diesel är fast, 25,95 cent per liter, och riktas till energiinnehållsskatten. I lagmotionen föreslås att det fasta skattestödet ska sänkas med 7,44 cent per liter vilket skulle öka skatteinflödet med cirka 220 miljoner euro.

I tung godstrafik förorsakar minskningen av skattestödet för diesel en lindrig ökning av kostnaderna för transporterna. Samtidigt är det här också en orsak att försöka ta fram alternativa drivmedel för den tunga godstrafiken, såsom flytande natur- eller biogas. Tekniken för detta kan ännu inte tas i bruk i stor skala, men att minska skattestödet skulle försnabba utvecklingen av alternativa bränsletekniker. Å andra sidan förbättrar minskningen av skattestödet för diesel järnvägstransporternas konkurrenskraft mot vägtrafiken.

Inom kollektivtrafiken — särskilt inom stadsregionerna — finns det redan alternativ. Det finns gasbussar på marknaden, och elbussarna kommer stort. Att minska skattestödet för diesel förbättrar incitamenten och försnabbar övergången till alternativa, miljövänliga bussar.

Det finns 11 skattestöd som riktas till energiskatteinkomster och deras totala belopp överstiger två miljarder euro. Det näst mest betydande av skattestöden under energiskattemomentet är att bränsle för arbetsmaskiner beskattas under normen. Skattestödet uppstår av att vissa arbetsmaskiner har getts rätt att köra på lätt brännolja, som beskattas lindrigare än diesel. Lätt brännolja används bland annat i dieselmotordrivna rörliga arbetsmaskiner och jord- och skogsbruksmaskiner.

År 2017 beräknas detta skattestöd uppgå till 451 miljoner euro. Vi föreslår att skattestödet skärs ner med en knapp fjärdedel. Tekniskt kan detta genomföras exempelvis så att de som använder lätt brännolja övergår till att använda diesel, men en del av skatten återbärs till dem i samband med beskattningen.

Betänkande FiUB 20/2016 rd
Reservation 2 /gröna

Skattestödet för torv har ökats genom att sänka beskattningen av torv från nivån 4,9 euro/MWh först till nivån 3,40 euro/MWh 2015 och ytterligare till 1,9 euro/MWh 2016, vilket ger orsak att öka användningen av torv, som ger höga koldioxidutsläpp, som bränsle särskilt vid kraftvärme-produktion. I samma sammanhang har stödet för energiåtervinning av skogsflis höjts för att pris-förhållandet mellan torv och flis inte ska förändras. Dessa insatser har sammantaget försvagat statsfinanserna med cirka 20 miljoner euro.

De gröna föreslår att skattestödet för torv ska minskas genom att skatten återförs till nivån 3,4 euro/MWh. De gröna har lämnat en separat budgetmotion för en analog sänkning av skattestödet för skogsflis. Enligt kalkyltabellen i produktionsstödsförordningen skulle höjd skatt sänka pro-duktionsstödet för el producerar med skogsflis till 15,9 euro/MWh jämfört med dagens 18 euro/MWh.

Enligt gjorda bedömningar är skattestödet för torv jämfört med jämförbara bränslen för närvaran-de i storleksklassen 140 miljoner euro per år. Men detta för miljön skadliga skattestöd kan ändå inte slopas helt med en gång eftersom det i sin tur skulle locka till användning av stenkol och an-dra fossila importbränslen i stället för brännertorv och även skogsflis.

Förslag

Jag föreslår

att riksdagen godkänner tre uttalanden. (*Reservationens förslag till uttalanden*)

Reservationens förslag till uttalanden

- 1. Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att sänka skattestödet för diesel samtidigt som drivkraftsskatten på dieseldrivna bilar lindras analogt.*
- 2. Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att sänka skattestödet för lätt brännolja för arbetsmaskiner.*
- 3. Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att sänka skattestödet för brännertorv.*

Helsingfors 15.11.2016

Touko Aalto /gröna